

1 בתי המשפט

01
02
03
04
05
06
07
08
09
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31

בר"ע 1602/97

בבית המשפט המחוזי בחיפה

בפני השופט ס. ג'ובראן

המבקשים: 1. ממן דוד

2. גאולה ממן

נגד

המשיב: בנק לאומי לישראל בע"מ

פסק-דין

בפני בקשת רשות ערעור על החלטתו של ראש ההוצל"פ בחיפה (מר זיאד סלאח) מיום 21.8.97, לפיה נדחתה בקשתם של המבקשים להפסיק את הליכי מימוש משכון שמנהל נגדם המשיב, ולהעבירם לדיון בפני המשקם, בהתאם לסעיף 7 לחוק ההסדרים במגזר החקלאי משפחתי, התשנ"ב-1992 (להלן: החוק).

העובדות:

המבקשים נטלו הלוואות ביום 18.12.83 ולשם כך מישכנו את משקם, שבמושב כרם בן זמרה, אותו רכשו ביום 10.12.83.

ההלוואה נלקחה לשם רכישת המשק שכלל דירה, מבנה, לול וזכויות שונות באגודה.

המשיב רשם ביום 26.3.95 משכון על זכויותיהם של המבקשים, שמימושו מתבקש בהליכי הוצל"פ, מיום 9.1.96 בתיק הוצל"פ 02-01454-96-7.

2 בתי המשפט

01
02 ביום 4.2.97 פונו המבקשים מהנכס מפאת צו פינוי שניתן על ידי כב' ראש
03 ההוצל"פ.

04
05 ביום 26.2.97 הגישו המבקשים לראש ההוצל"פ בקשה להפסקת הליכים והעברתם
06 למשקם לפי סעיף 7 לחוק.

07 טיעוני הצדדים:

08
09
10
11 ב"כ המבקשים טוענים, כי החוב נשוא תיק זה, הינו חוב בסיסי וכולל
12 כמשמעותו בחוק, נוצר לפני יום 31.12.87 וכי בעליו הינם חקלאים. כך
13 שמן הדין להורות על הפסקת הליכים כנגדם כמתחייב מהוראת סעיף 7 לחוק
14 והעברת החוב לדיון בפני ה"משקם".

15
16 ב"כ המשיב טוען, כי מדובר בהליכי מימוש לשטר משכון שנחתם בעקבות
17 הלוואה אשר העמיד הזוכה לרשות החייבים לשם רכישת בית, מבנה, לול
18 וזכויות שונות באגודה.

19
20 עוד טען ב"כ המשיב, כי רכישת הנכס אינו חוב שנוצר עקב עיסוקם של
21 המבקשים כחלקאיים וכי הם לא הרימו את נטל הראיה, המוטל עליהם, להראות
22 שהינם חקלאים כהגדרה בחוק.

23
24
25 לאחר עיון בבקשה ובנימוקיה החלטתי לתת רשות ערעור כמבוקש ולדון
26 בבקשה כבערעור לגופו.

3 בתי המשפט

דיון

השאלה המרכזית העומדת לדיון בערעור זה הינה, האם המערערים רכשו את המשק בשל עיסוקם בחקלאות, או שמא הרכישה היתה בלתי קשורה לחלוטין לעיסוקם.

לאחר שעיינתי בערעור ובנימוקיו, בהחלטת ראש ההוצאה לפועל ובסיכומי טענות שני הצדדים, הגעתי למסקנה כי דין ערעור זה להתקבל.

לענין טענת המשיבים כי אין יכולים המבקשים להסתמך בבקשתם על עובדות וראיות חדשות בערעור בניגוד להוראות סדר הדין ובהתעלם מהן, אין אני מסכים עם טענה זו, שכן לענין זה, נאמר מפי כב' השופט בר-אופיר בספרו, הוצאה לפועל הליכים והלכות, הוצאת גינוסר, אוקטובר 1997, בעמ' 481:

"בית המשפט רשאי לדון בטענות עובדתיות גם אם טענות אלה לא הובאו כלל בפני ראש ההוצאה לפועל או אם לא הוכחו באורח משביע רצון. הרשאה זו לדון בטענות עובדתיות בערכאת הערעור משתמעת מן ההוראה המחייבת את המערער לצרף לערעורו גם תצהיר לאימות העובדות ומתירה למשיב להגיש תצהיר חשובה".

בהחלטתו של ראש ההוצל"פ מיום 21.8.97, נשוא ערעור זה, אומר הוא במפורש, כי לא כל החומר הרלוונטי לדיון אותר וכי נתן את החלטתו על פי החומר שבפניו בלבד. (עמ' 1 שורות 16-19). כמו כן הוא מוסיף, כי לא צויינו בתצהירי החייבים, המערערים שלפני, עובדות כלשהן המלמדות כי רכישת המשק היתה עקב עיסוק בחקלאות, מכאן שהיו רשאים הם להוסיף על תצהיר זה, נוסף בפני ערכאת הערעור על מנת לאמת את העובדות אותן טענו בפני ראש ההוצל"פ ובפני.

4 בתי המשפט

01
02 ועל כך הוגשו לפני, בנוסף לתצהיר המבקש 1, ראיות נוספות אשר יש בהן כדי
03 להצביע על חברותם במושב ועיסוקם בחקלאות של המבקשים, כגון דו"ח על גובה
04 הכנסתם מחקלאות לשנת 1989 וכן "אישור פעילות עסקית" מטעם יועוץ מס, מיום
05 27.8.97, על כך שעסקו בחקלאות ובאלו שנים.

06
07 סעיף 7 לחוק ההסדרים במגזר החקלאי משפחתי, התשנ"ב-1992 קובע: "... החוב
08 נשוא ההליך שבפניו, כולו או חלקו, הינו חוב כולל או ערבות לחוב כאמור..."
09 (ההדגשה שלי ס.ג.).

10
11 סעיף 1 לחוק מגדיר מהו "חוב כולל": "החוב של גורם חקלאי ליום כ"ד בטבת
12 התשנ"ב (31 בדצמבר 1991) ולגבי חקלאי וחבר באגודה חקלאית, כל חוב כאמור
13 ובלבד שהוא נובע מעיסוקו כחקלאי, ואולם לגבי חוב של חבר באגודה חקלאית
14 לאגודה חקלאית שבה הוא חבר - כל חוב כאמור אלא אם כן תוכיח האגודה החקלאית
15 כי חוב מסוים אינו נובע מעיסוקו כחקלאי.

16
17 המבקש 1 הינו בן המושב כרם זמרה, גדל ועבד בו כחקלאי. המבקשת 2 הינה בת
18 המושב ספסופה שגם כן גדלה ועבדה בחלקת הוריה, עד אשר עברה עם מבקש 1 לחלקה
19 הנדונה.

20
21 בשנת 1983 נישאו המבקשים ונרכש עבורם משק חקלאי במושב בן זמרה לשם המשך
22 התפרנסותם מחקלאות, משק שכלל בית מגורים, לול עופות ומטעי אגסים בגודל 7
23 דונם. מכאן שעצם הרכישה של החלקה נבעה מעיסוקם בחקלאות. על כך נאמר ע"י
24 כב' הש' דוד בר-אופיר בספרו "הוצאה לפועל הליכים והלכות", הוצאת גינוסר
25 אוקטובר 1997, בעמ' 127-128:

26
27
28 "משמעותו של סעיף 7(ב)(1) היא שכל צד מעוניין (ובעיקר:
29 לוה, או ערב) זכאי לפנות אל ראש ההוצאה לפועל ולהביא בפניו

5 בתי המשפט

01
02 נתונים עובדתיים מהם ניתן להסיק כי החוב שמדובר בו הוא "חוב
03 כולל" או ערבות לחוב כולל, על כל רכיביהם. אין כל חזקה
04 הפועלת לטובת הטוען טענת "חוב כולל", ועליו מוטל נטל השכנוע
05 לקיומם של כל התנאים הפוטרים אותו מעולו של ההליך המתנהל
06 נגדו, כפי שכל בעל דין במשפט אזרחי, אשר טוען טענה חשובה
07 לעמדתו המשפטית, נושא בנטל השכנוע להוכחת העובדות הנחוצות
08 לביסוס טענתו. רק לאחר שהורם נטל השכנוע, והוכח להנחת דעתו
09 של ראש ההוצאה לפועל כי החוב נשוא ההליך שבפניו הוא אכן חוב
10 כולל או ערבות לחוב כזה - יפסיק את ההליך בהוצאה לפועל
11 ויעביר אותו לדיון בפני המשקם."

12
13
14 המערערים שלפני אכן עסקו בחקלאות עוד בטרם רכשו להם את החלקה הנדונה
15 ("נחלה") וגם לאחר מכן, שכן ב"כ המשיב הודה, כי ידע המשיב שהמשק הוגדר
16 כדירה, לול וזכויות באגודה.

17
18 מאחר והמערערים היו חקלאים בשנים הרלוונטיות, ניתן לומר שחובם נוצר עקב
19 עיסוקם בחקלאות וכתולדה טבעית ממנו. לכן, יש לראות בחובם כ"חוב כולל"
20 כמשמעותו בחוק, ולהעביר את ההליך בכללותו לדיון בפני המשקם, שכן לא ניתן
21 היה לקבל את ההלוואה לקניית הדירה בלבד, אלא לקניית המשק כולו. דבר זה היה
22 בידיעתו של המשיב בעת שנתן את ההלוואה.

23
24 עלינו לזכור כי מדובר בחוק סוציאלי אשר נועד למנוע את החרפת המשבר בענף
25 החקלאות אשר עמד בפני סכנת קריסה.

26
27 על המחוקק היה לאזן בין זכותו הקניינית של הזוכה וזכותו של החייב לשיקום
28 והבראה ע"י הסדרת חובותיו, זאת כדי למנוע החרפת המשבר בחקלאות. מטרת החוק
29
30
31

6 בתי המשפט

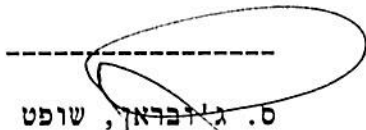
01
02
03
04
05
06
07
08
09
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31

היתה ליצור דרך להתרת התסבוכת אשר נוצרה במגזר החקלאי, אשר תביא לשיקומו של הענף והוצאתו מהמשבר אליו נקלע.

עוד ייאמר בשולי פסיקתי, כי באם יהא ניתן לייחס חלק מן ההלוואה לצורך רכישת דירת המגורים, תבוצע החלוקה הרעיונית, רק על ידי המשקם. (בעניין זה ראה ע"א 1759/93 שמעון כהן נ' בנק הפועלים, פ"ד (2) 143, בעמ' 154).

לאור כל האמור לעיל, החלטתי לקבל את הערעור, לבטל את החלטת ראש ההוצל"פ נשוא הערעור, ומורה אני על הקפאת ההליכים והעברתם לדיון בפני ה"משקם". כמו כן, הנני מחייב את המשיב לשלם למערערים הוצאות ושכ"ט עו"ד בסכום כולל של 1,500 ש"ח בצירוף מע"מ כחוק.

ניתן היום 17/06/98 במעמד ב"כ הצדדים.

ס. ג. זיו, שופט

קלדנית: זיוה דרמון